

השולחן העגול המשימתי בנושא המערך התומך בניצולי השואה

מליאה שלישית | ד' בסיון התשע"ז, 29 במאי 2017

ביום ב', ד' בסיון התשע"ז, 29 במאי 2017, התקיימה המליאה השלישית של השולחן העגול המשימתי בנושא המערך התומך בניצולי השואה. המליאה התמקדה בסיכום הפעילות בשולחן העגול בנושא הצרכים החברתיים, הרפואיים והנפשיים של הניצולים. המליאה נערכה בבית שיתופים שבמושב בית יהושע, במעמד מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה, הגב' עפרה רוס. במפגש נכחו כ-45 משתתפי השולחן וחברי צוותים מהמגזר הציבורי ומהמגזר השלישי.

חלק א' - פתיחה

הגב' עפרה רוס, מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה, ברכה את המשתתפים וסקרה את התהליך שעבר השולחן מאז המליאה הראשונה שנערכה ביוני 2015.

נאמרו תודות לשותפים בתהליך ולכל מי שלקח חלק בגיבוש התוצרים וביישומם.

גב' רוס עדכנה בדבר הפעילות המשותפת של הרשות לזכויות ניצולי השואה ואשל ג'וינט ליישום מארג המתנדבים, לרבות בחירת עמותת מטב במכרז כגוף המפעיל.

המיזם יתחיל באופן הדרגתי כאשר עד 3 שנים מתחילתו יהיו 5,000 מתנדבים. יערכו פיילוטס בכמה ערים, עליהן תינתן הודעה, ובהן - אשדוד.

גב' רוס עדכנה גם לגבי תהליך יישום המלצת הצוות בנושא מענים רפואיים-נפשיים למודל תיאום טיפול לניצולי שואה. בשנה האחרונה ישנו מו"מ בין הרשות לקופת חולים כללית ליישום פיילוט והובעה תקווה שהמו"מ יישא פרי.

גב' רוס הודתה גם לצוות אשל ג'וינט- בראשותו של המנכ"ל, מר יוסי היימן, לגב' מגי גד, לעמותת מטב, לצוות אשר עסק בנושא ברשות לזכויות ניצולי השואה ולצוות שיתופים וסיימה באמונה כי המערך התומך יהווה דוגמא לכלל הממשלה לאופן הטיפול בזקנים בכלל וניצולי שואה בפרט.

הוקרן סרטון שמציג את פעילות השולחן לאורך השנים.

חלק ב' - סיכום עבודה השולחן העגול

סיכום פעילות השולחן על ידי עו"ד ענת קבילי ועו"ד עטרה קניגסברג-ראם, שיתופים

הוצגו מטרות השולחן העגול, גאנט הפעילות ועבודת שני צוותי העבודה.

צוין כי השולחן העגול התאפיין במשתתפים מחויבים מאד לנושא ניצולי השואה, אשר המחויבות הזו היא מעבר לתפקידם השוטף, ודבר זה אפשר לשולחן לייצר שני תוצרים ישימים ומשמעותיים לטובת ניצולי השואה.

הצגת המיזם הלאומי להפגת בדידות של ניצולי שואה: גב' מגי גד, גב' ליאת פולגר ומר עידו בנימין

גב' מגי גד, מנהלת תחום ניצולי שואה, אשל ג'וינט ציינה כי כל העוסקים בתחום עובדים עם הנשמה והודתה לכל השותפים בגיבוש וביישום המודל. כמו כן, הודתה לארגון שיתופים על ניהול השולחן במקצועיות ובמסירות. ציינה עוד כי העבודה הייתה מעניינת ברמה האגפית והמקצועית וכולה תקווה כי בזכות המיזם יגיעו לניצולים רבים.

מר עידו בנימין, מנהל פיתוח, מטב, הדגיש כי לעמותה יש מחויבות עמוקה להפעלת תכנית זו ויש רצון לפעול יחדיו עם כל החברים בשולחן לטובת הניצולים. התכנית נבנתה ביחד עם אשל ג'וינט, על בסיס עבודת השולחן העגול, אך עוד יש שאלות ונושאים שיש לבחון לעומק, ועידו הביע תקווה שמשתתפי המליאה יסייעו בכך. המשימה: להגיע תחילה לפריפריה הגיאוגרפית והחברתית.

הערוצים המרכזיים לפעולה:

1. ריכוז מאמץ ברשויות בהם חיים ניצולי שואה רבים (דרום, צפון, מועצה אזורית)- היישוב הראשון אליו המיזם יכנס הוא אשדוד. הקריטריונים לבחירת היישובים: מספר ניצולים, מידת מעורבות של הרשות המקומית. מתקיים תהליך גם מול רשויות נוספות והכניסה אליהן תסוכם בעת הקרובה.
2. תכנית הפעולה מבוססת על הפריסה הארצית של מטב, ותישען גם על גמלאי מטב אשר יהוו דרג מתנדב ומעורב.

תפיסת ההפעלה:

1. מיפוי ארגוני ניצולי השואה, מיפוי הארגונים המקומיים (התנדבות), פגישות התנעה עם הרשויות המקומיות לצרכי חיבור והיערכות למיזם
2. הסתייעות במידע של הרשות לזכויות ניצולי השואה
3. הפניות ממרכז המידע של הרשות לזכויות ניצולי השואה
4. שימוש בפריסה הארצית ובמגוון השירותים שמופעלים בשלוחות מטב
5. פרסום ופעילות ליצירת תהודה ציבורית לפרויקט

מרבית המתנדבים יהיו גמלאים של עמותת מטב. כיום הם פועלים במרכזי היום, שלוחות וקהילות תומכות. במקביל, נבנה מערך של איתור, מיון, הכשרה, תמיכה וליווי של מתנדבים ומגבשים את מערכי ההכשרה. הכתיבה מתבצעת בשיתוף עם אשל ג'וינט ועמך.

לוחות זמנים:

1. גיוס צוות ראשוני להפעלת המיזם- עד סוף חודש יוני
2. פגישות התנעה ביישובים נבחרים-במהלך חודש יוני (כניסה לאשדוד ב- 1.6)
3. הכשרת הצוותים המקצועיים- חודש יוני
4. איתור המתנדבים- והכשרתם לכניסה לבתי הניצולים
5. איתור ניצולי השואה המעוניינים לקבל את השירות

המטרה: 180 ניצולי שואה בתוך 3 חודשי הפעלה, 2,000 ניצולים בתוך 18 חודשים, 5,000 ניצולים בתוך 28 חודשים.

גב' ליאת פולגר, מנהלת מרכז המידע, הרשות לזכויות ניצולי השואה פירטה כי מרכז המידע ערוך ומוכן לבקשות לקבלת מתנדב. המרכז קולט כ- 2,200 שיחות ביום בממוצע. במהלך מיצויי זכויות יוזמים יידעו את הניצולים על הפרויקט. מרכז המידע מנצל את המעמד שניצול מתקשר ובודקים גם מצב סוציאלי, רפואי ועוד. כאמור, הפיילוט יחל בעריית אשדוד, הרשות תפנה במכתבים אישיים לניצולי שואה באשדוד, יינתנו פרטים ויוצע לניצולים להיות בקשר. העבודה תבצע בשיתוף פעולה עם מטב.

גב' פולגר פרטה אודות אופן קליטת הפנייה במוקד הרשות. ציינה כי מטב תקבל הפניות ותיצור קשר ראשוני עם ניצול שמעוניין במתנדב חברתי להפגת בדידות תוך 48 שעות. עמותת מטב תעדכן בדיווח חוזר לעניין הטיפול בפניה – ומידע זה יעודכן במערכת הרשות בתיק הניצול.

פיקוח ובקרה על הפרויקט:

הרשות תקבל דו"חות סטטיסטיים עתיים אודות התקדמות הפרויקט וסטטוס מתן השירותים בהמשך תיבנה מערכת CRM של עמותת מטב לטובת הנושא.

חלק ג': יישום מארג המתנדבים- דיון

בחלק זה הועלו שאלות של המשתתפים למציגים, ואלו מובאות בטבלה שלהלן. בנוסף, הועלתה השאלה: מהם המפתחות להצלחת הפרויקט ברמת ניצולי השואה, ברמת המתנדב, ברמת הרשות המקומית וברמת הארגונים השונים בשטח?

3

שאלה	תשובה
1 מהו פרופיל המתנדבים ומה תהיה התחייבותם לתדירות ההתנדבות? איך יחייבו סטודנטים המתנדבים 8 חודשים בשנה לרצף של קשר עם הניצול?	בוגר לאחר צבא, כל אדם שיכול לתרום מזמנו: גמלאי, מתנדב מארגון חברתי או ציבורי. בעיקר מכוונים לגמלאים צעירים כמתנדבים. תהליך הקבלה יכלול ראיון וחזרה בו יתחייב המתנדב לביקור בתדירות של פעם בשבוע, שעתיים בכל מקרה, למשך שנה. תינתן הכשרה פרטנית וקבוצתית. יהיה ראש צוות שיעבוד עם המתנדבים ויסייע באינטייק. לגבי סטודנטים, המשימה שלנו היא לחייב מתנדב 12 חודשים, אם נזהה קושי נטפל בזה. לא נפסול סטודנטים אבל נפעל על פי חוזה. מגיעים סטודנטים המוכנים להתחייב והתמריץ הוא לא בהכרח מלגה, זו ההזדמנות מבחינתם לסייע לציבור ניצולי השואה.
2 לשם מה הפרויקט?	הפגת הבדידות של ניצול השואה וכל פעילות שתואמת את רצונו של הניצול (כגון – לצאת איתו לשתות קפה). לכל ניצול יהיה מתנדב קבוע. אם יהיה צורך לקחת ניצול לבדיקה רפואית (במסגרת מודל תיאום הטיפול), יהיה ניתן להסתייע במתנדבים.
3 איזו סוג הכשרה יעברו המתנדבים?	למטב מחלקת הדרכה המונה 4 עו"ס ו- 4 אחיות שייתנו ליווי לאורך השנה. מטב מתייעצים עם עמך כדי לבנות את הסילבוס המותאם ביותר לרצף ליווי, עם פלטפורמה אינטרנטית שמתנדב יכול להסתייע בו.
4 אילו מנגנונים יהיו על מנת שלא יטענו שמטב מנצלת את הפלטפורמה לשיווק מנגנונים אחרים שהיא מפעילה?	מטב מקימה מערכות נפרדות וחתומה מול הרשות על היעדר ניגוד עניינים בהפעלת הפרויקט.

<p>יש כוחות רבים בשטח. בכניסה ליישוב נבדוק מי מטפל ובאיזו תדירות. אם יש עודף, לא ניכנס, אם יהיה חוסר במתנדבים נוכל לסייע.</p> <p>התהליך בשולחן העגול אפשר מקום לכולם, ללא אגו. יש צורך במערך גדול של מתנדבים ובשיתוף פעולה.</p> <p>הכניסה לביתו של ניצול שואה היא מתוך הבנה שהמתנדב הוא כנראה היחיד שעושה זאת. חשוב להדגיש מה רוצים מהמתנדב בכניסתו לבית לניצול.</p> <p>יש לדאוג לקדם את צרכי הניצול מכל היבט. חשוב שבמרכז המידע של הרשות יהיה המידע של כל הניצולים הזקוקים למתנדב.</p>	<p>5</p> <p>האם יש מנגנון/ תהליך של שיתופי פעולה בין הארגונים שכבר יש בהם מתנדבים?</p>
<p>החלק הנפשי, הטיפולי בעיר כבר נעשה. יש איש קשר וסביבו השותפים הרלוונטיים. אנו מתחילים לפרוט איך התהליך אמור להיות. יהיה ראש צוות מתנדב שינהל את עבודת המתנדבים, ביחד עם רכז יישובי שיעבוד בתשלום. טרם יודעים להגיד כיצד יראה, מודעים למידת הרגישות. יהיו תהליכי סינון ובקרה מדויקים. מעבר להפגת הבדידות, זה גם תיווך לרשויות, לעמותות, לקופת חולים, ליווי, יציאה לבילוי ומה שנדרש.</p>	<p>6</p> <p>כיצד בודקים את הניצול והאם נכון לשלב אותו בטיפולים אחרים – נפשיים, פיזיים, מול עו"ס ברשות? מה גבולות הפעילות של המתנדב? האם יש התאמה הדדית?</p>
<p>המינימום זה שעתיים, בהחלט ניתן יותר.</p>	<p>7</p> <p>האם המתנדב הוא גם חבר טלפוני או פעיל בכל צורה אחרת מעבר לשעתיים השבועיות?</p>

מפתחות להצלחת המיזם:

ברמת המתנדב:

- חלק לא מבוטל מהניצולים הם עולים ולמרות הוותק הם אינם שולטים בשפה העברית וזקוקים לקשר בשפת האם ובהתאמה תרבותית. הדבר צריך להיות חלק מובנה החל מתהליך הגיוס ומשרד העלייה והקליטה ישמח לסייע בכל ענין לרבות ברתימת ארגוני עולים, תרגום מכתבים אישיים, מתן מידע על מקבצי עולים ויצירת קשר עם לשכות המשרד לקליטת עליה.
- יש לדייק את הגדרת התפקיד של המתנדב. צוין כי מיצוי זכויות זה נושא למומחים ונכון שהמתנדב יפנה את הניצול לגורם הרלוונטי.
- צוינה חשיבות ההכשרה וההדרכה למתנדב.
- יש צורך בליווי למתנדב, שיתמודד עם מקרים של מוות וקשיים בדרך.
- הודגש גם שהמתנדב יקבל הרבה מאד מההתנדבות.
- האם המתנדב הוא גם חבר טלפוני?

ברמת הניצול:

- הצלחת המאקרו נמדדת במיקרו והועלה חשש בנושא משך ההתנדבות של שנה; הודגש כי הרצף הוא חשוב ביותר ובמקרים רבים המתנדב יהפוך להיות עבור הניצול 'האחר המשמעותי', והפסקה תהיה כרוכה בנטישה לא פשוטה. מדובר בפרויקט אימוץ ואימוץ צריך להיות לאורך זמן.
- יש להכיר בכך שלא פעם המתנדב יהיה הקשר של הניצול עם העולם החיצוני.
- חשוב לזהות את כלל הצרכים של הניצול ולסייע לו לפנות לגורמים המתאימים.
- הרגעים הקשים לניצולים הם הערבים, החגים והמועדים. חסרה אמירה בנקודות אלה.
- יש לבחון את היחסים עם ניצולי השואה המתגוררים בדרום ובגבול עזה.
- העברת המידע היא נושא מאד רגיש ויש לוודא שהיא בהסכמת הניצול.

ברמת הארגונים שבשטח:

- הודגשו חשיבות התיאום ושיתוף הפעולה בין כלל הארגונים המספקים שירותי התנדבות לניצולי שואה וכלל הגורמים שעשויים להיות בקשר עם הקשיש.
- ריבוי התכניות יכול לייצר עוד מאותו הדבר ולא לחדש. הדיווח ושיתוף הפעולה הם קריטיים.
- חשוב מאד החיבור לעמותות לזקן אשר מרכזות פעילות לניצולי שואה ומפעילות קהילות תומכות לניצולי שואה.
- קופות החולים צריכות להיות מעורבות.
- אפשר לעשות שיתוף פעולה עם יועצות לאזרחים ותיקים על מנת לקבל תשובות ועזרה.
- בנושא התאמה תרבותית ושפה – נכון לבחון חיבור לארגוני עולים ולמארגי מתנדבים קיימים.

ברמת המאקרו (לרבות לוגיסטיקה):

- תכנית ממשלתית ורחבת היקף צריכה להיות במספרים יותר גדולים מ 5,000 ניצולים.
- מעבר לאשל ומטב, חשוב שמרכז המידע יקבל מידע בחזרה על המתנדב ולא רק פרטים דמוגרפיים.
- כל זכות ישמחו לסייע בהפצה של המידע.
- משרד העלייה והקליטה הציע להפנות את מטב ללשכות הקליטה.
- המשאבים צריכים ללכת לניצולים בהקדם.
- מוצע לחשוב כיצד לרתום אנשים במסגרות שמחויבים להתנדבות (כגון – שירות לאומי ומכינות קדם צבאיות).

חלק ד': סיכום וחלוקת תעודות הוקרה

גב' עפרה רוס, מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה, סיכמה את הדיון וביקשה להודות לכל המשתתפים והארגונים אשר לקחו חלק במליאה, בתכנון המודלים ובתקווה להמשך פעילות פורייה בעתיד. חולקו תעודות הוקרה למשתתפים.

נספחים (מצורפים בנפרד):

- א. דף רקע על השולחן העגול, אשר חולק למשתתפים במליאה
- ב. רשימת המשתתפים במליאה
- ג. המצגת אשר הוצגה בישיבת המליאה